

Nr 640

Av herr Boija m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 25, angående godkännande av Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen, m. m.

Det förestående handelspolitiska samarbetet enligt den nu i proposition nr 25 framlagda sjustatskonventionen genom vidgningen av marknad och avsättningsmöjligheter är ägnat att på längre sikt medföra en förstärkning av utsikterna till snabbare höjning av produktion och allmän levnadsstandard än vad eljest skulle kunna bli fallet. Man får emellertid inte blunda för att svårigheter kommer att uppstå under en övergångstid för vissa produktionsgrenar av vårt näringsliv. Hit hör i främsta rummet textilindustrin. Att denna på grund av en pågående strukturförändring i förbrukningen av textilvaror under de senaste åren haft betydande ekonomiska problem att möta kan självfallet bidra till att försvåra de särskilda anpassningsproblem som sjustatsavtalet kan medföra för den svenska textilfabrikationen. De svenska statsmakterna bör därför ägna särskild uppmärksamhet åt textilnäringens anpassningsproblem.

I sitt betänkande om den svenska textilindustrin har textilutredningen lämnat en redovisning av branschens konkreta problem samt diskuterat vilka åtgärder som kan bidra till en förbättring av dess läge. De rekommendationer och förslag som utredningen förordar avser i allmänhet åtgärder, som bör genomföras av branschens företag och organisationer själva utan statlig medverkan. I vissa fall är emellertid även åtgärder från statsmakternas sida motiverade.

Av textilutredningens analys framgår klart, att de aktuella problemen för den svenska textilindustrin kan i allt väsentligt återföras på det höga kostnadsläget. Skillnaderna i tillverkningskostnaderna mellan Sverige och övriga västeuropeiska länder uppskattas till 10—25 % på varuvärdet.

En väsentlig utjämning av skillnaderna i tillverkningskostnaderna kan enligt utredningen nås genom ökad skiftkörning i Sverige. Detta tillhör emellertid de frågor som ankommer på branschens egna organisationer att lösa, varför de lämnas åsido här. Men en kostnadsfaktor av icke oväsentlig betydelse, som är helt beroende av statsmakternas åtgöranden, gäller tullbelastningen på importerade textil- och konfektionsmaskiner. Sjustatsmarknaden har redan framkallat och kommer än mer att kräva betydande nyinvesteringar för att motverka det höga svenska kostnadsläget. I rådande hårda konkur-

rensläge tillmätes en reduktion av kostnaderna för maskininvesteringarna med tio procent, vilket är nuvarande tull, en betydande vikt av branschens företrädare. Då någon egentlig inhemsk produktion av textilmaskiner inte finnes, föreslår textilutredningen, att tullfrihet skall tillämpas för sådana maskiner som inte tillverkas inom landet. Utredningens förslag på denna punkt bör förverkligas i och med sjustatsavtalets ikraftträdande samt gälla generellt för importerade textil- och konfektionsmaskiner. Vi föreslår att riksdagen måtte besluta ändring i sagda hänseende av tulltaxan med giltighet fr. o. m. den 1 juli 1960. Yrkande härom framföres i särskild motion.

Vi vill här tillfoga, att den vid höstriksdagen beslutade allmänna varuskatten, vilken även utgår vid inköp av maskiner, medfört en särskilt kännbar belastning för textilindustrien med dess utsatta konkurrensläge. Varuskattens avskaffande — i varje fall till den del den utgår på investeringsvaror — är därför en annan åtgärd som skulle underlätta den svenska textilindustriens anpassning till sjustatsmarknadens skärpta konkurrensförhållanden.

Andra vägar för statsmakterna att underlätta lösningen av textilindustriens anpassningsproblem är att främja tillkomsten av de särskilda exportkontor, vilkas tillskapande utredningen förordat och som skulle få sin största betydelse för de små företagen, vilka själva saknar resurser att ge sig ut på utlandsmarknaden. Den textila forsknings betydelse understrykes vidare av utredningen. Genom en välvillig hållning till verksamheten vid textilforskningsinstitutet kan statsmakterna på en indirekt väg bidra till en förstärkning av den svenska textilindustriens konkurrensförmåga.

Generellt sett är givetvis utredningen av den svenska kostnadsnivån i förhållande till utlandet av utslagsgivande betydelse för de svenska företagens möjligheter att med framgång hävda sig i sjustatsmarknadens skärpta konkurrensläge. Detta gäller emellertid i utpräglad grad den svenska textilindustrien, vars konkurrensläge redan förut är särskilt utsatt. Regeringen och ansvariga myndigheter bör därför särskilt noga uppmärksamma den svenska textilindustriens konkurrensproblem vid sjustatsavtalets genomförande och i den mån läget så påfordrar föreslå de åtgärder som kan vara ägnade att inom ramen för likaberättigade konkurrensvillkor underlätta den svenska textiltillverkningens anpassning inom sjustatsmarknaden. Vi förutsätter att samråd härvid sker på ett regelbundet och kontinuerligt sätt med företrädare för de svenska textilföretagens branschorganisation och för de anställda.

Under hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts prop. nr 25 med förslag till konvention angående den s. k. sjustatsmarknaden i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t och andra ansvariga myndigheter måtte med hänsyn till den svenska textilindustriens utsatta läge särskilt noga följa denna industris konkurrensproblem vid sju-

statsavtalets genomförande och, i den mån läget så påfordrar, föreslå eller vidtaga de åtgärder, som kan vara ägnade att inom ramen för likaberättigande konkurrensvillkor hävda den svenska textilindustriens ställning inom sjustatsmarknaden.

Stockholm den 16 februari 1960

Gustav Boija

Sigfrid Löfgren

Johan Ö. Ågren

S. Rimås